

Asia: VN/16699/2021

Lausuntopyyntö kuntia koskevien valtionavustuskäytäntöjen kehittämisestä

1. Taustatiedot

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

Kunta

2. Ehdotukset kuntien valtionavustuskäytäntöjen kehittämiseksi

Ehdotus 1: Ohjauksen ja rahoituksen periaatteiden selkiyttäminen

Hankehallinnon keventäminen

Yhä useammin valtion myöntää avustusta hankerahoituksella. Hankkeiden hakeminen, hallinnointi ja raportointi työllistää merkittävästi kuntia. Pienemmissä kunnissa ei yleensä ole vakituista hankehenkilöstöä. Hanketyö tehdään oman työn ohella. Mikäli valtio edelleen haluaa jakaa avustuksia hankerahoituksen kautta, tulee byrokratiaa merkittävästi vähentää ja mahdollistaa myös pienille kunnille ketterä valtionavustusten hakeminen. Hankerahoitus työllistää merkittävästi myös valtionhallintoa. Käytännön yksinkertaistaminen olisi kaikkien etu.

Ehdotus 2: Hyvinvointialueiden ja kuntien tehtävien muutoksen vaikutusten huomiointi

-

Ehdotus 3: Heikossa taloudellisessa asemassa olevien kuntien huomioiminen

Kuntien tyhjä kiinteistö rasittavat etenkin niitä kuntia, joissa ei ole kiinteistöille löydettävissä uutta käyttöä tai kiinteistöjen myynti ei ole mahdollista. Suojelupäätös esimerkiksi tyhjilleen jääneen koulurakennuksen osalta aiheuttaa kunnalle ison haasteen kiinteistön ylläpidon osalta. Kunnan on pakko ylläpitää tyhjilleen jäänyttä kiinteistöä ja sen myyminen tai jopa lahjoittaminen voi olla mahdotonta. Yksinkertaisesti ei löydy tahoja, joka vastuullisesti voisi jatkaa tyhjilleen jääneen kunnan kiinteistön ylläpitoa.

Väestön vanheneminen ja väheneminen on aiheuttanut harvaan asutulla seudulla kuntataloudelle mittavan haasteen palvelurakennetta sopeutettaessa vastaamaan nykyisiä tarpeita. Kuntatalouteen tämä on voinut vaikuttaa jo pitkään negatiivisella tavalla. Myös kunnassa toimiva yrityksen äkillinen konkurssi tai lopettaminen aiheuttaa työpaikkojen välittömiä menetyksiä ja edelleen kunnan verotulojen vähentymisen. Molemmat em. tilanteet tulee huomioida nykyistä kattavammin avustuksia myönnettäessä.

Ehdotus 4: Vuosikellon mukainen ennakoitava toiminta

-

Ehdotus 5: Laaja-alaisen ymmärryksen, tiedon ja kuulemisen edistäminen

-

Ehdotus 6: Pienten toimijoiden ja hankkeiden avustamisen vaikuttavuuden parantaminen

-

Ehdotus 7: Verkostojen hyödyntäminen

-

Ehdotus 8: Avustustoiminnan roolien ja prosessien selkeyttäminen

-

Ehdotus 9: Yhtenäisyyden ja läpinäkyvyyden parantaminen

-

Ehdotus 10: Vaikutusten arvioinnin ja mittauksen periaatteiden hyödyntäminen

-

Ehdotus 11: Tulosten käytäntöön viennin edistäminen periaattein, toimintatavoin ja velvoittein

-

3 Yleiset huomiot kehittämisehdotuksista

Yleiset huomiot kehittämisehdotuksista

Kuhmon kaupungin näkemyksen mukaan uudistus kokonaisuutena on kannatettava, koska nykymallissa valtionavustusten kohdentamista ja käytöstä ei saada selkeää kokonaiskuvaa ja valtionapuviranomaisten avustusprosessit näyttävät hieman sekavilta. Valtionavustusten käytön vaikuttavuudesta tulee saada myös enemmän tietoa ja sen tulee olla läpinäkyvää ja avointa. Valtionapuviranomaisten digitalisaatioaste myös vaihtelee ja erillisistä verkkopalveluista aiheutuu kustannuksia. Kokonaisuuden tarkastelu on siis tarpeen.

Valtionapukäytännöt eivät saa vaarantaa kuntien itsehallintoa. Valtion tulee luottaa siihen, että kunnat järjestämisvastuulla huolehtivat palvelujen järjestämisestä. Palveluja rahoitetaan rahoitusperiaatteen mukaisesti ja siihen osallistuvat sekä valtio että kunnat.

Kaupunginhallitus lausuntonaan toteaa em. pyyntöön, että Kuhmon kaupungilla ei ole muuta huomautettavaa kuntia koskevien valtionavustuskäytäntöjen kehittämisessä.

Kilponen Raija
Kuhmon kaupunki - Kuhmon kaupunginhallitus 17.5.2022